

SOILA – Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa -koordinaatiohanke

thl.fi/soila



20.1.2026



**Euroopan unionin
osarahoittama**

SOILA

SOILA

Lastensuojelun sosiaalisia innovaatioita vauhdittamassa

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -ohjelman väliraportti

SOILA-koordinaation asiantuntijat

Karoliina Ahonen, Tanja Hirschovits-Gerz, Helena Inkinen, Tuula Jäppinen,
Susanna Kalliola, Petri Paju, Niina Weckroth, Marianne Peltoniemi

SOILA





Ohjelma 20.1.2026

14.00–14.05 Tervetuloa

14.05–14.15 Lastensuojelua uudistamassa - Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -ohjelman tausta, STM ja Elinvoimakeskus

14.15–14.30 Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -ohjelman raamittajana sosiaaliset innovaatiot ja neljä strategista tavoitetta, SOILAn Hankepäälikkö Tanja Hirschovits-Gerz

14.30–15:10 Onko lastensuojelua mahdollista uudistaa sosiaalisilla innovaatioilla? Väliraportin tuloksia ja johtopäätöksiä, SOILAn asiantuntijat

15.10–15.25 Näkymiä systeemiseen muutoksen vauhdittamiseksi ohjelmakauden edetessä, STM ja Elinvoimakeskus

15.25–15.30 Yhteenveto ja päätös

Turvallisempien tapahtumien periaatteet

- Huolehdi osaltasi, että keskustelussa kaikki saavat mahdollisuuden puhua ja tulla kuulluiksi.
- Yritä käyttää kieltä, joka on ymmärrettävää kaikille osallistujille.
- Kunnioita toisen kokemusta ja itsemäärättelyä. Älä yleistä omaa kokemustasi muita koskevaksi tai tee oletuksia toisten kokemuksista, elämäntilanteesta tai identiteetistä.
- Älä häiritse ketään sanallisesti, koskemalla tai tuijottamalla.
- Älä puhu hyökkäävästi tai käytä henkilöön käyviä puheenvuoroja paikalla olevia tai tilaisuudesta poissaolevia kohtaan.
- Muuta käytöstäsi, jos toinen sitä pyytää.



15.4.2025



Euroopan unionin
osarahoittama



LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

Pesäpuu ry



Klo 14.05–14.15

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen
-ohjelman tausta
STM:n ja Elinvoimakeskuksen
puheenvuoro



Euroopan unionin
osarahoittama

SOILA-koordinaatiohanke





Klo 14.15–14.30

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen
-ohjelman raamittajana sosiaaliset
innovaatiot ja neljä strategista tavoitetta



Euroopan unionin
osarahoittama

SOILA-koordinaatiohanke



Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen –ohjelmakokonaisuus



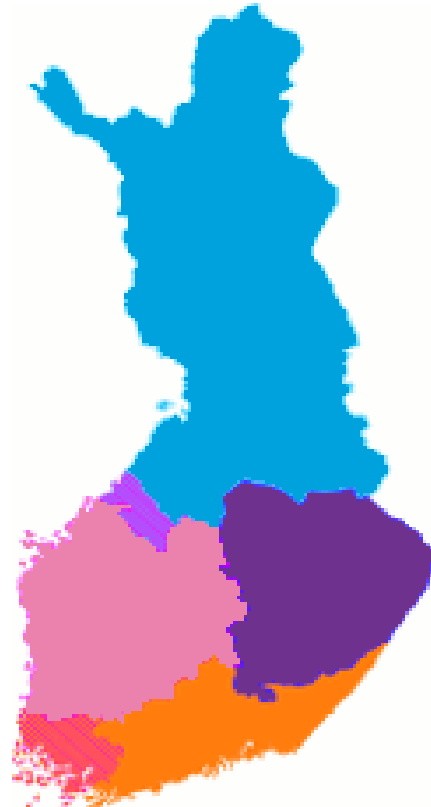
Euroopan unionin
osarahoittama



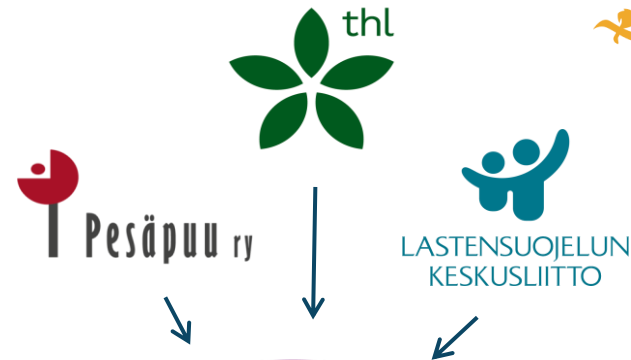
SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

Aluehankkeet
26 M€

Myöntövaltuutta
rakennerahasto-
alueittain,
maakunnittain
jyvitettynä.



Aluehankkeet toteutuvat hyvinvointialueilla ja
Helsingissä eri toteuttajatahojen toimesta



SOILA
SOSIAALISET INNOVAATIOT
LASTENSUOJELUSSA

Koordinaatio
4 M€

STM vastaa
valtakunnallisesta
koordinaatiosta ja
ohjaa ohjelman
sisällön suuntaa

Valtakunnallinen SOILA-koordinaatio tukee alueilla
kehitettävää toimintaa

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -ohjelman tavoite

thl.fi/soila

- Tukea lastensuojelun asiakkaana olevien sekä sijoitettujen lasten ja nuorten elämäntilannetta ja pärjäämistä: avo-, sijais- ja jälkihuolto.
- Kehittää lasten ja nuorten tarpeista lähteviä, helposti saavutettavia tukitoimia ja palveluita, joita tuotetaan paikallisesti monitoimijaverkostoissa lapsia ja nuoria kuunnellen.
- Rakentaa paikallisesti uusia ja helposti saavutettavia palvelukokonaisuuksia;
- Täydentää innovatiivisesti jo olemassa olevaa tukea & palveluja.



30 M€
Koordinaatio 4 M€
ja alueet 26 M€

Uudistuva ja osaava Suomi, 2021–2027 – EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma → ESR+ valtakunnallinen teema osallisuus → Sosiaalisten innovaatioiden Suomi TL 5 → Eritavoite 5.1 Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen

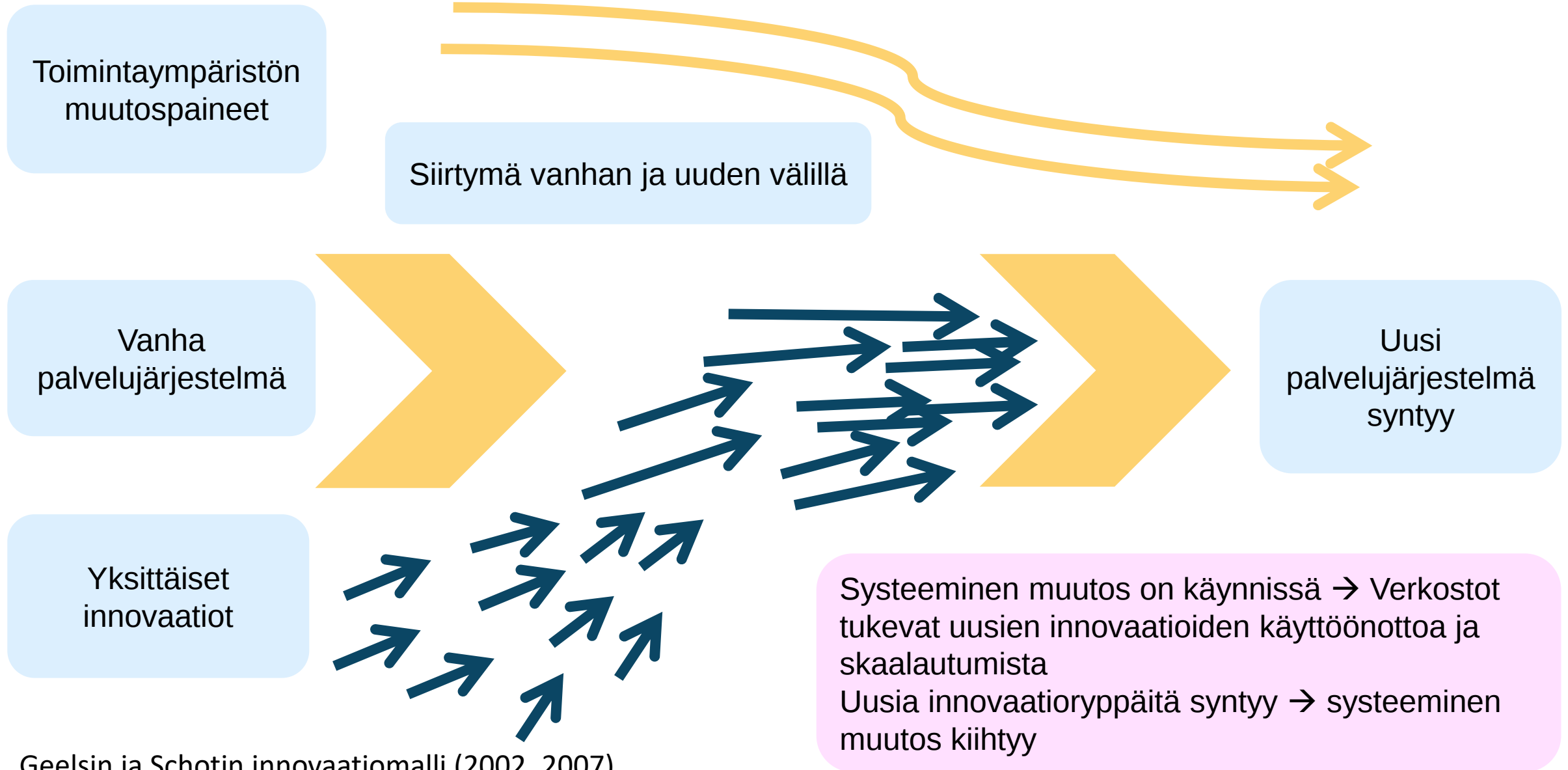
"Valtakunnallinen koordinaatiohanke ja alueiden rahoittamat hankkeet muodostavat yhdessä kehittämisen kokonaisuuden, jossa ohjelmakauden päättyessä on saatu uudistettua suomalaista lastensuojelua entistä paremmaksi ja niin sosiaalisesti kuin taloudellisestikin kestävämmäksi."



Kokeiluista muutokseen -valmennus



Systeeminen muutos vanhasta sosioteknisestä järjestelmästä uuteen järjestelmään pitkän aikavälin siirtymänä innovaatioryppäiden avulla



Uudistamme lastensuojelua: Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen ESR+ TL 5.1 -ohjelmakauden **Neljä strategista tavoitetta**

1

12-17-vuotiaiden lasten **sijoitusten määrän vähentäminen** laadukkailla ja vaikuttavilla, lasten ja perheiden arjen tarpeisiin vastaavilla lastensuojelun avohuollon tukitoimilla, työmenetelmillä ja palveluilla.

2

Koko perheen ja erityisesti **vanhemmuuden tukeminen huostaanottotilanteessa**, huostaanoton aikana ja sitä purettaessa sekä muissa siirtymävaiheissa, jotta perheen vuorovaikutussuhteet ja toimintavalmiudet vahvistuisivat eikä kukaan jäisi yksin.

3

Jälkihuollon uudistaminen monialaiseksi aikuistumisen tueksi, jotta kaikilla nuorilla olisi valmiudet pärjätä itsenäisesti ja edetä tavoitteidensa suuntaisesti koulutukseen ja työelämään.

4

Lastensuojelun sijaishuollon palvelujen ja muun palvelujärjestelmän systemaattisen yhteistyön kehittäminen ja uudistaminen siten, että palvelujärjestelmä kykenee vaikuttavasti ja pitkäjänteisesti vastaamaan **sijaishuollossa olevien lasten mielenterveys- ja päihdeongelmiin**.

S O I L A

S O I L A

SOSIAALISET INNOVAATIOT
LASTENSUOJELUSSA



Euroopan unionin
osarahoittama



LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO



Lastensuojelun sosiaalisia innovaatioita vauhdittamassa Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -ohjelman väliraportti

Kirjoittajat

Karoliina Ahonen, Tanja Hirschovits-Gerz, Helena Inkinen, Tuula Jäppinen, Susanna Kalliola, Saara Köykkä, Petri Paju, Marianne Peltoniemi & Niina Weckroth

Yhteistyössä aluehankkeiden kanssa.
Kiitämme kaikkia osallistujia
antoisasta yhteistyöstä

Julkaisu on nyt luettavissa THL
Julkarissa

1/2026 Työpaperi osoitteessa:

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-639-4>



Klo 14.30–15.10

Onko lastensuojelua mahdollista
uudistaa sosiaalisilla innovaatioilla?
Välikirjoituksen tuloksia ja johtopäätöksiä



Euroopan unionin
osarahoittama

SOILA-koordinaatiohanke



Mitä ohjelmassa on tarkoitus saada aikaan?

Lastensuojelun kehittämistä sosiaalisten innovaatioiden avulla (ohjelman seurantaindikaattorit):

- 1) yhteiskehittämisen toteutuminen,
- 2) ratkaisun kohderyhmälähtöisyys
- 3) hankkeen linkittyminen organisaation arkeen jo hankeaikana
- 4) ammattilaisille tarjottu tuki uuden toimintatavan omaksumiseen
- 5) mallinnuksen laatu
- 6) verkostouttuvuus
- 7) ratkaisun sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen kestävyys

Lastensuojelun kehittymistä aikaisempaa paremmaksi (Ohjelman tulosindikaattorit):

- 1) koettu palvelun laatu sen käyttäjien näkökulmasta,
- 2) koettu helppous toimia uudella tavalla ammattilaisten ja verkoston näkökulmasta
- 3) pyrkimys toimintatavan kustannustehokkuuteen ja
- 4) toimintatavan innovatiivisuus.

Miten tavoitteisiin on pyritty?

Vuodet 2023-2025 ovat olleet sosiaalisten innovaatioiden kehittämisen mukaisesti **käynnistysvaihe**, jossa on toteutunut innovaatiopiraalin kolme ensimmäistä vaihetta: on löydetty tarpeita, joihin on ideoitu ratkaisuja ja näitä ratkaisuja on lähdetty kokeilemaan, arvioimaan ja parantamaan.

Vuosina 2026-2028 keskitytään innovaatiopiraaliin kolmeen viimeiseen vaiheeseen, jossa parhaiksi arvioituja kokeiluja mallinnetaan ja skaalataan, jolloin saadaan aikaan **systemistä muutosta lastensuojelussa**

Käynnistysvaiheessa on korostunut muutoskyvykkyyden tuki; tavoitteena on vahvistaa **lastensuojelun toimijoiden osaamista ja yhdessä toimimista**



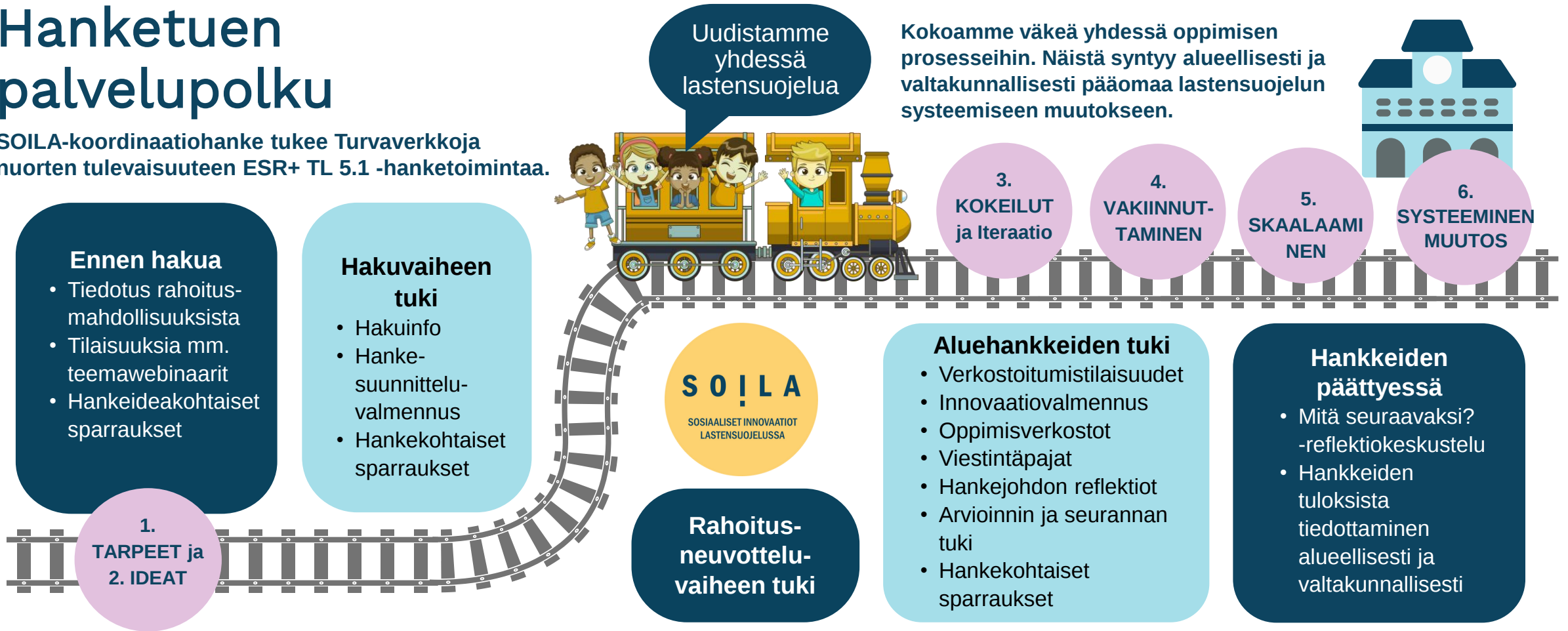
Euroopan unionin
osarahoittama

SOILA-koordinaatiohanke



Hanketuen palvelupolku

SOILA-koordinaatiohanke tukee Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen ESR+ TL 5.1 -hanketoimintaa.



Jatkuva tuki koko hankkeen elinkaaren ajan

- Hankekohtaiset sparraukset: sekä käynnissä oleville että hanketta suunnitteleville
- Hankekaudella kertyneen tiedon kokoaminen ja niistä viestiminen valtakunnallisesti

- Sosiaalisten innovaatioiden tuki eri vaiheissa
- Osallisuuden ja kokemusasiantuntijuuden tuki



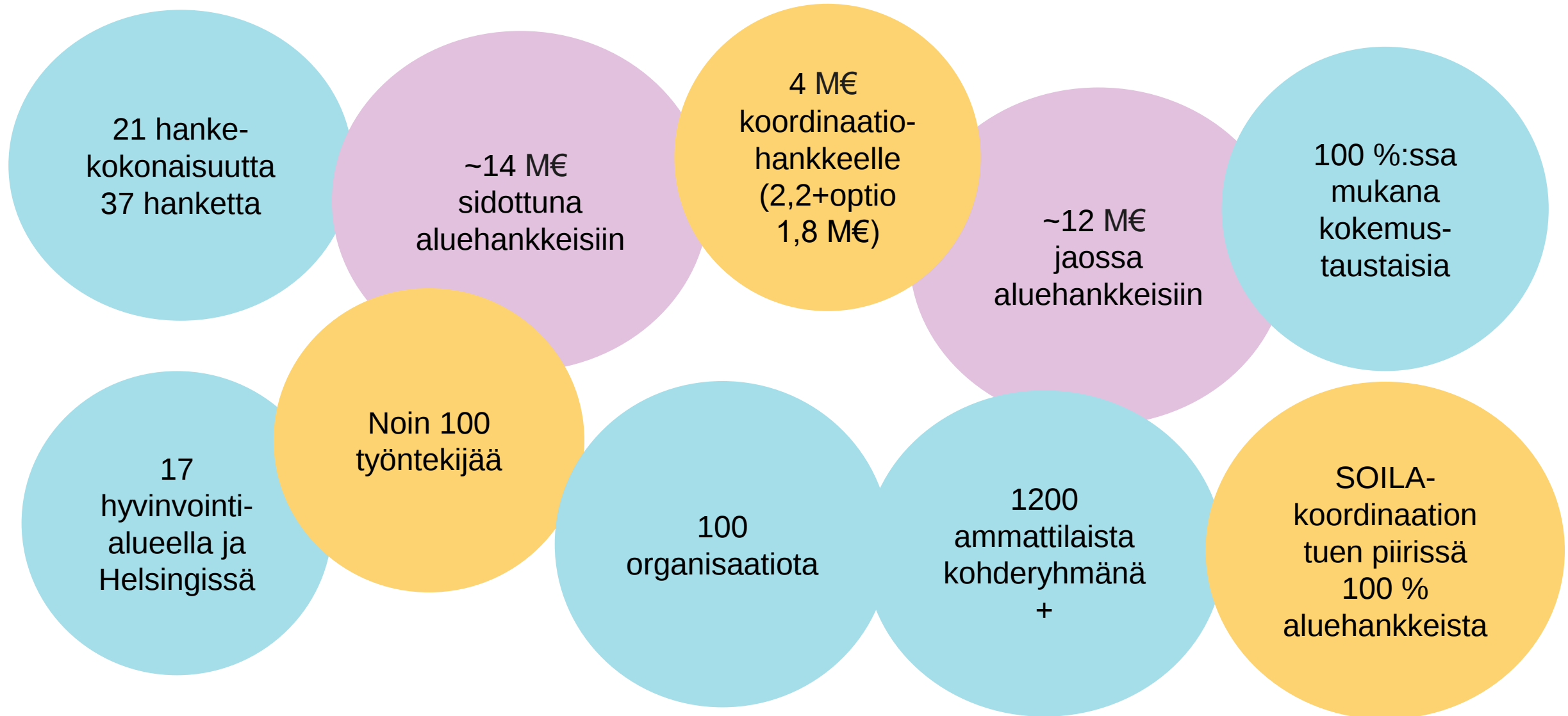
Euroopan unionin
osarahoittama



LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

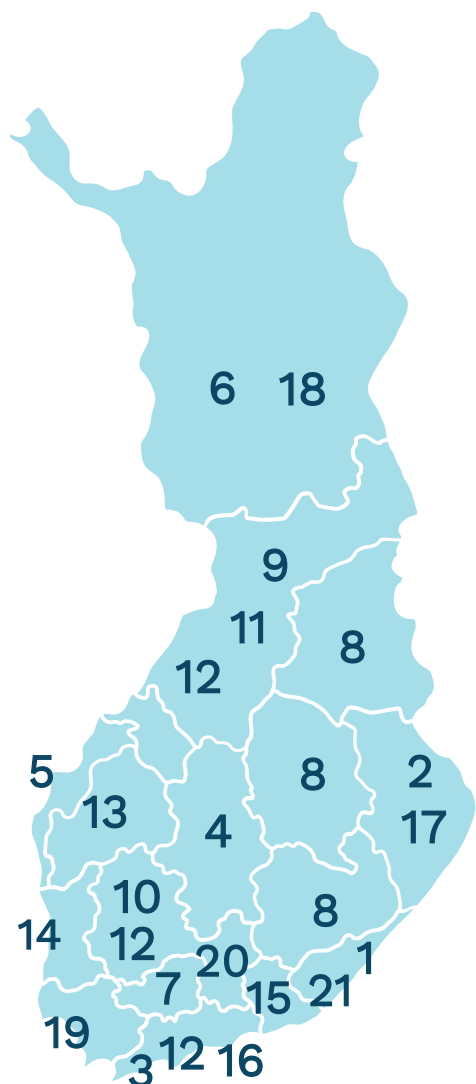


Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -hanketoiminta



Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen

Aluehankkeet kartalla

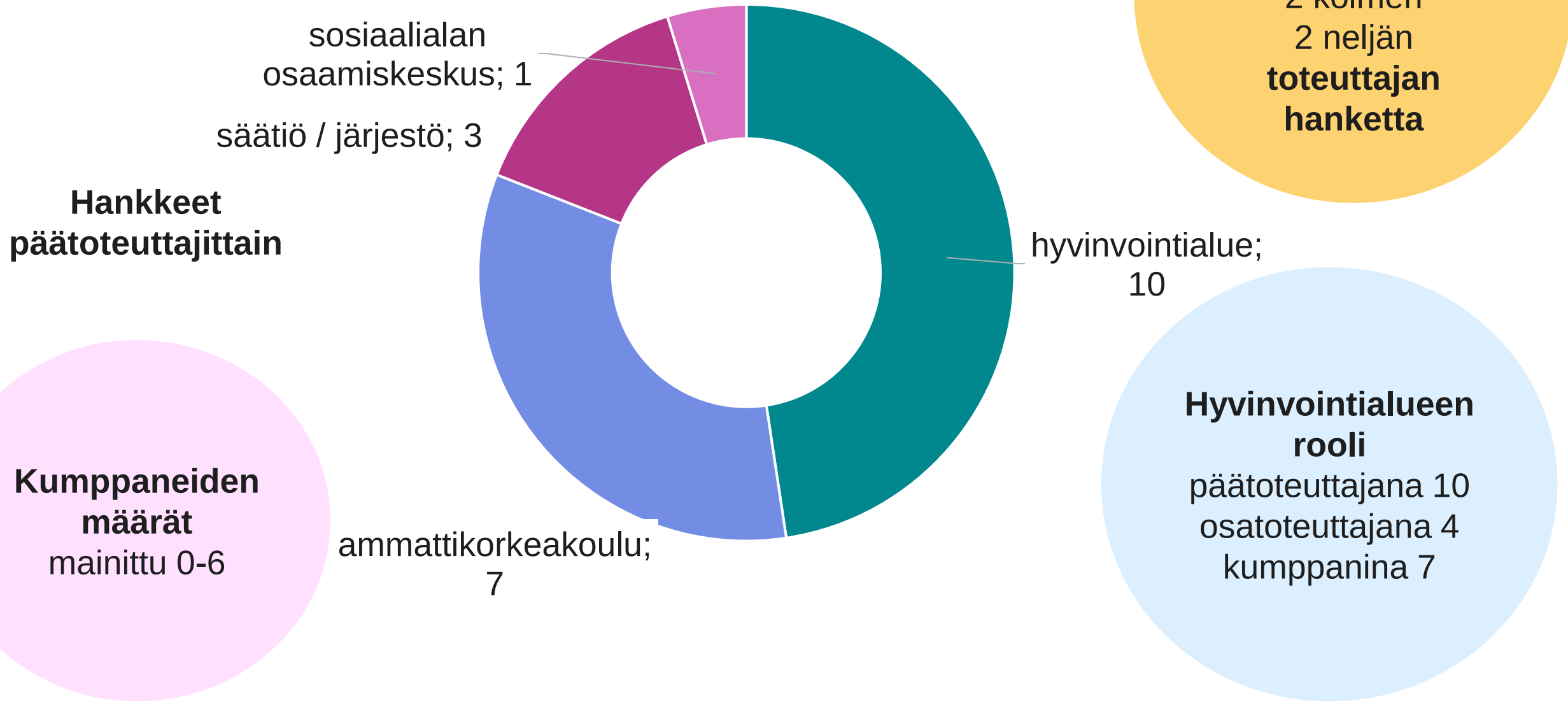


1. Elämää perheissä
2. Hyvä tulo sijaishuoltoon
3. IntO
4. Jatkos
5. Jotep
6. Jäkälä
7. KokoOma
8. Matkalla riittävään vanhemmuuteen
9. Monialainen osaamisentuki lastensuojelun sosiaalityössä
10. Nuppe
11. Pakopeli itsenäisyyteen
12. Perheenä perille
13. PerheYhdessä

14. SataSoila
15. SOINTU
16. TraumaTaito
17. TuTu
18. Vanhemmuuden tukeminen sijaishuollossa
19. Vera
20. Vertaisverkko
21. Yhteys



Aluehankkeiden (n=21) tietoja numeroin



S O I L A

S O I L A

**Miten ohjelmakokonaisuutta on seurattu
ja arvioitu ja onko sen mukaan
ohjelmakauden tavoitteet
toteutumassa?**

S O I L A



**Euroopan unionin
osarahoittama**

SOILA-koordinaatiohanke



LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO



Pesäpuu ry

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen

Ohjelman seuranta ja arviointi

Vaikutukset lasten, nuorten, perheiden hyvinvointiin ja pärjävyyteen: strategisten tavoitteiden toteutuminen

Tarpeiden tunnistaminen, mihin halutaan muutos ja miten ratkaistaan (innovaatiopiraalin vaiheet 1+2)

Muutoksen edellytykset eli vipuvarret:

Avoin monitoimijainen ideoiminen ja suunnittelu, nuorten ja vanhempien saaminen mukaan ratkaisujen löytämiseksi
Innovaatio-osaaminen, Sosiaalisten innovaatioiden arviointikriteerit
Toiminnan kytkeytyminen lastensuojelun palvelujärjestelmään ja ohjelmakauden strategiaan tavoitteisiin
Yhteys paikalliseen päätöksentekoon ja paikallisiin ekosysteemin toimijoihin

Kohti muutosta yhteiskehittäen, kokeillen, iteroiden (innovaatiopiraalin vaihe 3)

Muutoksen edellytykset eli vipuvarret:

Yhteiskehittäminen arjessa
Yhdessä oppiminen
Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen
Kokeilujen suunnittelu, toteutus ja arviointi, iterointi
Sosiaalisten innovaatiopiirteiden ja strategisten tavoitteiden mukaisen kehittämisen varmistaminen
Kehittävän arvioinnin periaatteet ja arvioinnin työkalut hankkeille.
Asiakkaiden ja ammattilaisten arjen tarpeisiin kytkeytyviä innovaatioita
Innovaatioiden mallintaminen ja arviointi

Innovaation vakiinnuttaminen ja skaalaaminen kansallisesti (innovaatiopiraalin vaiheet 4+5)

Muutoksen edellytykset eli vipuvarret:

Yhdessä oppimisen vahvistaminen
Muutokset näkyvät hyvinvointialueiden toiminnassa
Paikallisista ratkaisuista kansalliseen
Innovaatioiden yleistäminen skaalautumisen edistämiseksi

**Systeeminen muutos (innovaatiopiraalin vaihe 6):
Lastensuojelu on uudistunut sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävämmäksi**

Sosiaalisten innovaatioiden mukainen kehittämistoiminta on toteutunut kolmen ensimmäisen vaiheen mukaisesti 1:

1. Tarpeet on tunnistettu ja on valittu lastensuojelussa ne kohteet, joihin halutaan muutosta sekä löydetty ratkaisuja näiden muutosten tekemiseksi:
 - kehittämishankkeet on suunniteltu ja ideoitu yhdessä nuorten ja vanhempien kanssa
 - hankesuunnitelmat täyttävät sosiaalisten innovaatioiden piirteet
 - yhteys paikalliseen päätöksentekoon ja alueelliseen ekosysteemiin on luotu.



Sosiaalisten innovaatioiden mukainen kehittämistoiminta on toteutunut kolmen ensimmäisen vaiheen mukaisesti 2:

2. Olemme matkalla kohti muutosta yhteiskehittäen, kokeillen, iteroiden ja yhdessä oppien:

- Aluehankkeissa toteutetaan kokeiluja, joita arvioidaan, parannetaan ja iteroidaan. Tätä opetellaan yhdessä SOILAn koordinoimana.
- SOILA myös tukee kokeilujen sosiaalista innovatiivisuutta. Lastensuojelun asiakkaat ja kokemustaiset toimijat ovat mukana kehittämisessä.
- Kehittäminen tehdään yhdessä lastensuojelun ammattilaisten kanssa, joiden osaaminen vahvistuu erilaisten toimenpiteiden seurauksena yhdessä oppimisen lisäksi.

Sosiaalisten innovaatioiden mukainen kehittämistoiminta on toteutunut kolmen ensimmäisen vaiheen mukaisesti 3:

3. Innovaatioiden vakiinnuttaminen ja skaalaaminen on aloitettu:

- Aluehankkeita on tuettu vertaisoppien vakiinnuttamis- ja skaalaamissuunnitelmien tekemisessä ja ekosysteemiin vaikuttamisessa.
- Innovaatioiden mallintaminen on aloitettu ja varmistettu mallinnusten arvioinnin yhteydessä, että ne kytkeytyvät asiakkaiden ja ammattilaisten arjen tarpeisiin.
- Ohjelmakauden loppuajalla arvioidaan laajemmin innovaatioiden vakiintumista ja skaalautumista ja systeemisen muutoksen vauhdittamista.

Kansallisten tulosindikaattoreiden näkökulmasta ohjelmakauden kehittämistyö on myös alkanut tehokkaasti.

- 1) palvelujen laadun kehittymistä seurataan aktiivisesti ja aluehankkeet kokeilevat rohkeasti erilaisia mittareita ja palautejärjestelmiä.
- 2) ammattilaiset ja verkostot etsivät yhdessä ratkaisuja uusien toimintatapojen ja mallien kehittämiseen ja vahvistavat osaamistaan yhdessä oppien.
- 3) aluehankkeita on tuettu kustannustehokkuuteen ja sosiaalisia innovaatioita arvioidaan myös tästä näkökulmasta.
- 4) toimintatapojen innovatiivisuutta seurataan aiemmin mainittujen ohjelman tulosindikaattorien avulla.

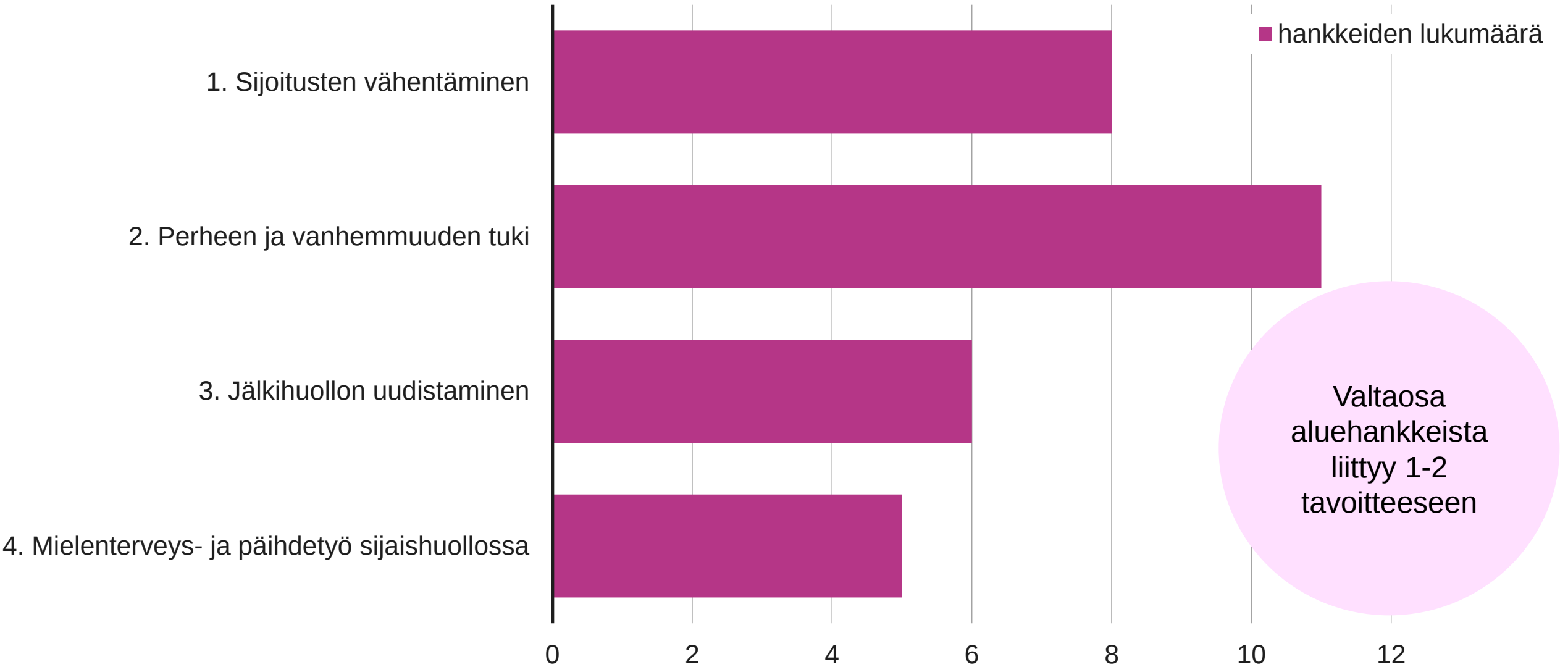


Ovatko strategiset tavoitteet raamittaneet lastensuojelun uudistamista?

- Kaikki strategiset tavoitteet näkyvät aluehankkeiden kehittämistyössä ja kaikissa hankkeissa on niihin kytkeytyviä toimenpiteitä.
- Ohjelmakauden ollessa vasta puolessa välissä ei strategisia tavoitteita olla vielä saavuttamassa, mutta kehittämistyö on niiden fokusoimaa ja toimintaa arvioidaan suhteessa niihin.



Strategiset tavoitteet aluehankkeissa



Strategisten tavoitteiden mukainen toiminta

1. Avohuolto

Moniammatilliset toimintamallit

Vanhemmuuden tuki

Kokemusasiantuntijat/kumppanit osana palveluita tai kehittämistä

Perheiden jälleenyhdistäminen

Kotiin annettava perhehoito

Riskitilanteiden työvälineitä

Vertaistuen malleja

2. Vanhemmuuden ja koko perheen tuki

- Kokemus- ja vertaistoimintaa etenkin vanhemmille
- Kokemusasiantuntijakoulutusta ja jo kehitettyjen mallien (mm. VoiKukkia, Soihtu-valmennus, Kokemuskumppani) skaalaaminen uusille alueille
- Vanhemmuuden tuen monet muodot/ympäristöt
- Kokemustaustaiset kumppaneina.
- Perhehoidon painotusta

3. Jälkihuolto

- Jälkihuoltoneuvola
- Nuorten hyvinvointivalmennus ryhmä
- Vertaisuus ja vertaisryhmätoiminta
- Itsenäistymiseen liittyvä pakopeli
- Sosiaaliohjaajien ja sosiaalityöntekijöiden tehtävänkuvien ja työnjaon selkeyttäminen
- Traumatietoinen työskentely
- Siirtymätilanteet

4. Mielenterveys- ja päihdetyö sijaishuollossa

- MTP osaamisen vahvistaminen sijaishuollossa, myös perhehoito
- Perhehoidon monet muodot
- Sijaishuollon ja nuorisopsyk. integraatio ja uudet toimintamallit
- MTP+ lastensuojelun yhteistoimintaverkostot



Euroopan unionin
osarahoittama

SOILA-koordinaatiohanke



Oivallukset tähän mennessä:

- Vaikka ohjelmakausi on käynnistynyt haastavassa toimintaympäristössä, muutoksen tekemiseen on aitoa halua ja alueilla on rohkeasti lähdetty kokeilemaan, miten asioita voisi tehdä toisin
- Kaikki rahoituksen saaneet aluehankkeet ovat mukana SOILAn yhteiskehittämisen rakenteissa – uudistusta tehdään aidosti kansallisella tasolla ja yhdessä, koko ekosysteeminä
- Alkuhaasteiden jälkeen sosiaaliset innovaatiot ovat pikkuhiljaa löytämässä paikkaansa kehittämistyössä. Sosiaalinen innovaatio voi olla radikaali ja mullistava, vaikka se olisi arkinenkin.
- Muutosta tapahtuu koko ajan, pienin askelin. Ensin ajatusten ja asenteiden tasolla, sen jälkeen toimintatavoissa



Nostoja jatsoon

Yhdessä olemme enemmän kuin osiemme summa. Olemme matkalla

- 1) yksittäisten innovaatioiden tuesta innovaatioryppäisiin
- 2) aluehankkeiden tuesta yhteiseen systeemisen muutoksen tukeen ja
- 3) nykyhetken ongelmanratkaisusta tulevaisuuden lastensuojelun palvelujärjestelmän uudistamistyöhön.

Kaikki kehittäjät otetaan mukaan – tavoittelemme 100 % aluehankkeista mukaan yhdessä oppimiseen, valmennuksiin ja uudistamaan lastensuojelua kansallisesti yhdessä alueiden toimijoiden kanssa.

Jatketaan hyvää yhteistyötä rahoittajina toimivien Elinvoimakeskusten kanssa.

Poliittisille päättäjille:

Uudistetaan lasten suojelun palvelujärjestelmää kokonaisuutena, jossa lastensuojelu kiinnitetään nykyistä vahvemmin osaksi lasten, nuorten ja perheiden tuen ja palveluiden ekosysteemejä ja ehkäisevää työtä.

Päättäjät alueilla:

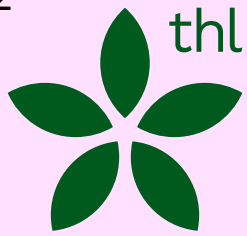
- Johdetaan uudistamistyötä etiikka edellä. Tuetaan strategisesti jatkuvaa arjen käytäntöjen uudistamista, tuetaan innovaatioiden vakiintumista ja skaalautumista.
- Toteutetaan sosiaali- ja terveystyö, ennaltaehkäisevät palvelut ja riittävä tuki perheille kokonaisuutena.
- Sitoutetaan ekosysteemien toimijat hyvinvointialueen strategiaan sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmiin toiminnallisesti nykyistä vahvemmin.
- Edistetään jatkuvaa yhdessä oppimista monitoimijaisesti kokemustaustaiset kanssakehittäjinä.
- Toimitaan yhdessä kansalaisyhteiskunnan eri muodot, yritykset ja oma toiminta yhteen nivoon.



**Euroopan unionin
osarahoittama**

SOILA-koordinaatiohanke





Klo 15.15–15.25

Näkymiä systemiseen
muutokseen vauhdittamiseksi
ohjelmakauden edetessä.

Lastensuojelu uudistuu – miten ohjelmalla
voidaan vauhdittaa uudistumista?
STM:n ja Elinvoimakeskuksen puheenvuoro



Euroopan unionin
osarahoittama

SOILA-koordinaatiohanke



LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO



Tervetuloa yhteistyöhön

Avoimia tilaisuuksia

- 11.3.2026 Ratkaisujen äärellä Lastensuojelun innovaatiofoorumi – teemana jälkihuolto
- 28.5.2026 Ratkaisujen äärellä Lastensuojelun innovaatiofoorumi – teemana vanhemmuuden ja koko perheen tuki

Kiitos jo etukäteen palautteestasi

TILAA SOILAN VERKOSTOKIRJE!



Kenelle?

Kaikille
lastensuojelun
uudistamisesta
kiinnostuneille.

Mitä?

Ajankohtaista tietoa,
tutkimuksia ja
tapahtumia.
Joka toinen viikko.

#SOILAHANKE
#Lastensuojelu
#SosiaalisetInnovaatiot

S O I L A

SOSIAALISET INNOVAATIOT
LASTENSUOJELUSSA



Euroopan unionin
osarahoittama

SOILA-koordinaatiohanke



SOILA- koordinaation yhteystiedot

- Tanja Hirschovits-Gerz,
hankepäällikkö, THL
- Helena Inkinen, kehittämisspäälikkö,
Pesäpuu ry
- Petri Paju, hankekoordinaattori,
Lastensuojelun Keskusliitto



20.1.2026

thl.fi/soila

SOILAssa työskentelee 11
henkilön asiantuntijatyöryhmä.

**Kaikkien SOILAlaisten
yhteystiedot ja
asiantuntijakuvaukset löydät
[verkkosivuiltamme](https://thl.fi/soila)**



Euroopan unionin
osarahoittama